

POTUJOČE NOVICE

IZ VSEBINE	1
PROGRAM SREČANJA POTUJOČIH KNJIŽNIC: »NA PRAGU NOVIH IZZIVOV«	3
POVZETKI PREDAVANJ	
• Bibliobus v velikem mestu	5
• Knjiga na vašem pragu	6
• Spletno brskanje, ustvarjanje in mreženje - Knjižnica Tampere na poti v informacijsko družbo	7
• Bi brali v bolnišnici? Pridemo!	7
• Novogoriški bibliobus prvič med zamejskimi Slovenci v Italiji	8
POTUJOČE KNJIŽNICE V ŠTEVILKAH	9
ZAHVALA SPONZORJEM	11
2. FESTIVAL BIBLIOBUSOV NA HRVAŠKEM: »S KNJIGO V VSAK KOTIČEK«	12
»PRIMORCI BEREMO« NA POTUJOČI KNJIŽNICI	13
BIBLIOBUS V SODELOVANJU S ŠOLO IN VRTCEM	13

letnik 3

številka 5

Ljubljana, junij 2008

UVODNIK

Potujoči knjižničarji imamo vsako drugo leto svoj praznik. To je ena redkih priložnosti, ko se ob koncu šolskega leta skupaj zberejo vsi avtobusi, vsi potujoči knjižničarji, vozniki in prijatelji, ki nas podpirajo in vzpodbujajo pri našem delu. Letošnja lokacija so Brežice. Razlogov je več; prvi je ta, da so Brežice eden tistih krajev, ki v širši regiji nima storitve potujoče knjižnice. Drugič zato, ker je brežiška knjižnica pred kratkim dobila nove prostore, ki so vredni ogleda. Tretjič: ker tam potujoči knjižničarji še nismo imeli srečanja in predvsem zato, da bi lokalnim prebivalcem in potencialnim uporabnikom pokazali kako delujejo bibliobusi, kakšne prednosti prinašajo bralcem in tistim uporabnikom, ki iz različnih razlogov ne morejo do stacionarne knjižnice.

Želimo si, da bi po dolgem času, poleg 12 potujočih knjižnic dobili še kakšno. Glede na predvideno delitev regij bi potrebovali še vsaj dve ali tri. Poudariti velja tudi skrb za zamenjavo starih, dotrajanih bibliobusov. Nekateri so stari že več kot 10 let in dolgo ne bodo več vozili. Ljubljana je v letu 2007 dobila novo vozilo, po letniku izdelavi bi morala slediti Ajdovščina, nato še Domžale, Koper,... Letos prvič na srečanju ne bo vseh bibliobusov, saj je za bibliobus iz Kopra ravno v času srečanja predvideno popravilo. Želimo si, da bi vsi bibliobusi čim dlje in dobro delovali, žal pa proti zakonom tehnike in »rokem trajanja« ne moremo nič. Zato se moramo potujoči knjižničarji toliko bolj potruditi, da izpopolnujemo svoje znanje, nadgrajujemo storitve, s kolegi izmenjamo izkušnje ter se na dobrih in slabih primerih učimo. Prav temu so namenjena naša strokovna posvetovanja in festivali potujočih knjižnic. Letos smo v goste povabili predavateljico Eline Harju iz Mestne knjižnice Tampere na Finskem. Finska je prva od skandinavskih držav, ki je imela potujočo knjižnico. Ustanovili so jo že leta 1913 v Helsinkih. V letih 1972-1980 so imeli že 150 bibliobusov. Kasneje je številka nekoliko upadla, predvsem zato, ker so ukinili 100 odstotno državno pomoč pri nakupu. Danes je Finska še vedno ena vodilnih držav na področju razvoja potujočega knjižničarstva, saj ga nadgrajujejo z uporabo najsodobnejše informacijske tehnologije. Mesto Tampere je informacijsko središče in »žarišče« IKT na Finskem, knjižnice in bibliobusi pa imajo to nalogo, da znanje o tem pripeljejo do najširšega kroga ljudi oz. potencialnih uporabnikov, ki bodo IKT v praksi uporabljali.

Barbara Cesar
predsednica Sekcije za potujoče knjižnice ZBDS

Foto: www.tampere.fi

Srečanje potujočih knjižnic: »Na pragu novih izzivov«
Brežice, 27. - 28.6.2008

Lokacija: Knjižnica Brežice, Trg izgnancev 12 b

Program:**Petek, 27.6.2008**

9.30- 9.45	Prihod in parkiranje bibliobusov, registracija
10.00-10.30	Pozdravni nagovori
10.30-12.00	Predavanja Djurdjica Pugelnik : Bibliobus v velikem mestu/HR Klaudija Ladan in Iva Pezer : Knjiga na vašem pragu/ HR Elina Harju : Spletno brskanje, ustvarjanje in mreženje- Knjižnica Tampere na poti v informacijsko družbo/ FIN
12.00-12.20	Odmor
12.30-13.30	Predavanja: Tadeja Gregorinčič in Jože Čonč : Bi brali v bolnišnici? Pridemo!/SLO Urška Povšič : Novogoriški bibliobus prvič med Zamejskimi Slovenci v Italiji/SLO
13.30-14.30	Odmor za kosilo*
14.30-15.30	Ogled Knjižnice Brežice in bibliobusov ter glasovanje za naj bibliobus
16.00-19.30	Odhod do hotela v Termah Čatež z bibliobusi in ogled bibliobusov za obiskovalce v Čatežu (17.00-18.00)
19.30	Zbor pred hotelom, odhod z brodom** na večerjo

Sobota, 28.6.2008

10.00-10.15	Zbor na parkirišču v Termah Čatež
10.15-10.30	Vožnja bibliobusov skozi mesto
10.30-13.30	Izlet v Jovse***
13.30	Zaključek srečanja, odhod domov

* Možnost ogleda viteške dvorane

**Cena za prevoz z brodom 1 EUR

*** Cena za Jovse 3 EUR

Mobile Library Festival »New Challenges for Mobile Libraries«
Brežice, Slovenia June 27th-28th 2008

Location: Brežice Library, Trg izgnancev 12 b, SI-8250 Brežice

Programme:**Friday, 27th June 2008**

9.30- 9.45	Registration and reception of participants
10.00-10.30	Welcome speech
10.30-12.00	Lectures: Djurdjica Pugelnik : Mobile library in the big city/CRO Klaudija Ladan, Iva Pezer : Book on your doorstep/ CRO Elina Harju : Surfing, creating and networking- Tampere City Library drives into information Society/FIN
12.00-12.20	Break
12.30-13.30	Lectures: Tadeja Gregorinčič, Jože Čonč : Would you like to read in the hospital? Urška Povšič : Nova Gorica Mobile Library - first time among Slovene minority in Italy/ SLO
13.30-14.30	Lunch break*
14.30-15.30	A tour guide in Brežice Library and mobile library vehicles. Selecting the best mobile library vehicle
16.00-19.30	Leaving to hotel in Čatež and viewing of vehicles (17.00–18.00)
19.30	Dinner

Saturday, 28th June 2008

10.00-10.15	Meeting at the parking place in Čatež
10.15-10.30	Bus tour through the city
10.30-13.30	Trip to Jovše and Repnice cave
13.30	Lunch and closing ceremony

* Guided tour of 18th century Knights Hall

POVZETKI / ABSTRACTS

Predavanja v celoti so dostopna pod rubriko *Sekcija za potujoče knjižnice* na spletni strani /
Lectures are available on web:

www.zbds-zveza.si

Bibliobus v velikem mestu Mobile library in the big city

Djurdjica Pugelnik

Mestna knjižnica Zagreb / Hrvaška
Zagreb City Library / Croatia

POVZETEK:

Zagrebska bibliobusna služba deluje v sestavi Mestne knjižnice Zagreb (42 knjižnic). Pokriva področje mesta Zagreb (641 m², 779.145 preb.) in *Zagrebske županije* (3.000 m² in cca 300.000 preb.). Zajema prostor od meje s Slovenijo do reke Kolpe in *Sisaško-Moslavske županije*. Imamo dve vozili, ki delujeta v 4 izmenah in skupno obiščeta 73 postajališč. Od tega 56 v mestnih in primestnih naseljih, 17 v podjetjih in ustanovah.

Statistični podatki:

- Fond knjig 60.092 enot
- 5 naslovov periodike
- Nabava: 3.607 enot
- Člani: 3.510
- Izposoja: 162.739 enot
- Zaposlenih: 13 (5 bibliotekarjev, 3 knjižničarji, 1 manipulant, 4 vozniki)
- Knjižnica mesta Zagreb uporablja računalniški sistem ZAKI

Problemi s katerimi se srečujemo pri delu so:

- a) starost vozila (eno vozilo je staro 13 in drugo 19 let)
- b) nimamo garaže niti lastnega prostora

Problemi mreže postajališč: V 90-tih letih z začetkom privatizacije se ukinjajo velika podjetja in s tem se zmanjšuje tudi članstvo v potujoči knjižnici. Začeli smo se preusmerjati na primestna naselja (npr. Pokolpsko, Kravarsko, Jakovlje) in mestna naselja (Srednjaci, Vrbani, Mlešnica)

Prednosti: a) dobra informatorska služba

- b) nove knjige so prej na policah kot v velikih knjižnicah
- c) boljši odnos s člani ki je v velikim knjižnicah nemogoč

V letu 2007 se je povečala pomembnost bibliobusa, povečalo se je število članov, izposoja in nabava gradiva

ABSTRACT:

Mobile Library Zagreb is a part of the City Library Zagreb (42 libraries). It operates in the city of Zagreb (641 m², 779.145 citizens) and in the Zagreb County (3.000 m² and app. 300.000 citizens). This is the area from Slovene border to Sisak-Moslav's county. The library owns two vehicles; they work in four shifts on 73 service points (56 service points in the city or in the suburbs and 17 in institutions and companies).

Statistical data:

Books: 60.092
Periodic: 5 titles
Purchase: 3.607
Members: 3.510
Employees: 13
Loans: 162.739
Staff: 13
Computer network system: ZAKI

Problems: both vehicles are old, no place of our own

There is a problem with the network of service points: since the 90s because of the privatization, the private companies are diminishing or terminating their memberships in the mobile library. Therefore we are focusing more in suburban areas (such as Pokolpsko, Kravasko, Jakovlje) and city quarters (Srednjaci, Vrbani, Mlešnica).

Advantages: good information's service
new books are faster on the shelves as in a big library
better individual service that is impossible in big libraries

In 2007 the number of members increased and also the number of bought and lent books and other material and the importance of bibliobus became even more apparent.

»Knjiga na vašem pragu« »Book on your doorstep«

Klaudija Ladan, Iva Pezer

Mestna knjižnica in čitalnica Vinkovci/ Hrvaška
City Library Vinkovci/ Croatia

POVZETEK:

Bibliobus Vukovarsko-srijemske županije je enota Mestne knjižnice in čitalnice Vinkovci. Svoje poslanstvo je začel 20. februarja 2006 z geslom: »Knjiga na vašem pragu.« S knjigami in informacijami na dva tedna oskrbujemo 52 vaških zaselkov v 20. občinah Vukovarsko-srijemske županije, vedno ob istem času na istem mestu- po razporedu. Osebe in oprema v bibliobusu omogočajo, da se v istem dnevu, z istim knjižničnim gradivom in osebjem oskrbuje več med seboj oddaljenih krajev. Izposoditi si je mogoče otroško literaturo, leposlovje domačih in tujih avtorjev ter poljudno-znanstvena dela.

Knjižničarji iz bibliobusa sodelujejo s šolami in šolskimi knjižnicami v vaških zaselkih, kjer ima bibliobus postajališče. Ob praznovanju druge obletnice bibliobusa smo po šolah organizirali kviz: »Kako dobro poznamo knjige in knjižnice?«, finalni del kviza je bil v Otroški knjižnici Mestne knjižnice in čitalnice Vinkovci. Zmagovalcem so bile podeljene pohvale in nagrade. Poleg kviza je bil objavljen tudi natečaj za najlepšo risbico na temo bibliobusa. Prispelo je veliko domiselnih risbic iz vseh delov županije. Zmagovalce smo nagradili, skozi celotno knjižnico pa smo naredili razstavo vseh prispelih risbic.

ABSTRACT:

Vukovar-srijem's mobile library is part of City Library Vinkovci and it has been founded 20th February 2006. Its motto is: »Book on your doorstep.« Inside Vukovar-srijem's County we are supplying with books and information 52 villages in 20 municipalities. Always on the same time in the same place as it is written in schedule. You can visit more places with the same library material and employees in the same day. In mobile library user can loans books for children, fiction and non-fiction books for adults. Librarians on mobile library cooperate with schools and school libraries. For second birthday of mobile library we organised quiz in schools on our service points: *How familiar are you with books and library?* The finale of this quiz was in the Children's library of City Library Vinkovci. The winners got praises and awards. Beside quiz we announced the competition for most beautiful drawing. We got many drawings from all parts of our County. The best one got award, but with other drawings we made an exhibition in the library.

Spletno brskanje, ustvarjanje in mreženje - Knjižnica Tampere na poti v informacijsko družbo

Surfing, creating and networking - Tampere City Library drives into information society

Elina Harju

Mestna knjižnica Tampere / Finska
Tampere City Library / Finland

POVZETEK:

V Tampereju na Finskem smo si v začetku l. 2000 zadali cilj: »Informacijska družba za vse.« Pri tej uresničitvi je bila Mestna knjižnica Tampere s projektom internetnega avtobusa Netti-Nyssa aktivna članica. V prispevku so predstavljene podrobnosti delovanja Netty Nyssa avtobusa in izzivi pri preprečevanju računalniške nepismenosti. Pri tem imajo preventivno vlogo prav splošne knjižnice. Ključ do uspeha internetnega avtobusa je dobro vzdušje in pedagoški prijemi, usmerjenost v vsakdanje življenje, povezovanje in odgovornost, ki se nanaša na mesto v katerem živimo. V Mestni knjižnici Tampere si želimo biti interpreti oz. razlagalci informacijske družbe in ljudi računalniško opismenjevali. Odrasle želimo opogumiti, da skozi prakso in konkretne primere spoznajo možnosti in nove poti, ki jih ponuja sodobna informacijska in komunikacijska tehnologija.

Predavanje temelji na 6-letnih delovnih izkušnjah v internetnem avtobusu Mestne knjižnice v Tampereju, polletnem usposabljanju s skupino informatikov na Višji šoli za knjižničarstvo in informacijske vede na Univerzi Illinois, ZDA ter na idejah profesorja Jana van Dijka, ki jih opisuje v knjigi »The Deepening Divide«.

ABSTRACT:

In Tampere (Finland), "Information Society for all" has been a strategic goal since the beginning of 2000. New ways to approach the matter have been applied, and the Tampere City Library has been an active member in these tasks with the implementation of the Internet bus Netti-Nyssa, which is described in detail in this paper as well as the challenges ahead to prevent the digital divide and the role that libraries can have in preventing them. In a modern information society like Finland we know that the access to Internet is not enough; the "everyday Information Society" is about learning, culture, community and meaning. It is about support and interpreters. It is about equal opportunity and constant public commitment.

The key issues for the success of the Internet bus have been a good atmosphere and image, pedagogical solutions, focus on everyday life, networking and commitment of the city. At the Tampere City Library we are hoping to be interpreters of the information society and to encourage adults to find new ways to express, share and understand through hands-on media education.

This paper is based on six years of experience working with the Tampere City Library Internet bus, a half year scholarship and work with Community Informatics at the Graduate School of Library and Information Science at University of Illinois at Urbana-Champaign and the ideas that professor Jan van Dijk presented in his book "The Deepening Divide".

Bi brali v bolnišnici? Pridemo!

Would you like to read in the hospital?

Tadeja Gregorinčič, Jože Čonč

Mariborska knjižnica / Slovenija
Maribor Library / Slovenia

POVZETEK:

Splošne knjižnice so dolžne zagotavljati oziroma priskrbeti posebne vrste storitev in gradiv vsem tistim uporabnikom, ki iz kakršnihkoli razlogov ne morejo uporabljati njihovih rednih storitev in običajnih gradiv. S tem so mišljene različne skupine uporabnikov s posebnimi potrebami in eno izmed njih predstavljajo eno tudi bralci v bolnišnicah. V Mariborski knjižnici nudimo bolnikom svojevrstno možnost izposoje knjižnega gradiva. Eden izmed naših bibliotekarjev namreč tedensko obišče skoraj vse oddelke Univerzitetnega kliničnega centra Maribor. V prispevku je predstavljeno njegovo delo. Opisan je proces izposoje s pripravami na obiske v bolnišnici, izposoje knjig in zaključno fazo z opravili, ki jih mora bibliotekar postoriti, ko se vrne v knjižnico. Izpostavljene so nekatere posebnosti njegovega dela, med drugim tudi pozitiven vpliv na bolnike, ki je bil ugotovljen z opravljeno raziskavo. Knjige in branje lahko namreč bolnike razvedrijo in odvrtačajo od pretiranega ukvarjanja z boleznijo. Ob tem pa ima vrednost

tudi prisotnost bibliotekarja kot osebnosti z vlogo ustvarjalca pozitivne psihološke klime v bolniški sobi.

ABSTRACT:

Public Libraries are obliged to provide all services and library materials to all the users who cannot use regular library services for different reasons. These are users with special needs and one of these groups are also readers in hospitals. In Maribor Public Library we provide hospital patients with the unique possibility of loaning. One of our librarians visits almost all departments of Clinical Center Maribor once a week. In this article we describe this librarian's work, process of loaning, preparing for visits in hospital and final phase of tasks that a librarian must do, when returning back to the library. Some special characteristics of this work are pointed out, including positive influence on patients that was established through research. Books and reading can cheer up patients and distract them from thinking about their illness continuously. We also should not ignore the important role of the positive atmosphere in the hospital room that a librarian can help create with his or her presence and personality.

Novogoriški bibliobus prvič med zamejskimi Slovenci v Italiji Nova Gorica mobile library first time among Slovene minority in Italy

Urška Povšič

Knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica / Slovenija
France Bevk Library, Nova Gorica / Slovenia

POVZETEK:

Bibliobus Goriške knjižnice Franceta Bevka se je z letošnjim letom prvič odpravil čez »mejo« v Italijo. Uresničila se je dolgoletna želja: s slovenskimi knjigami oskrbovati tudi Slovence v zamejstvu. Tako sta se dosedanjim 77 izposojevališčem pridružili še dve zamejski šoli: Večstopenjska šola v Doberdobu ter Dvojezična šola v Špetru.

Prispevek poda osnovne informacije o obeh šolah. Predstavljen je potek priprav potujoče knjižnice na prvi obisk med zamejce in težave, ki smo jih pri tem imeli. Nadaljuje s pričakovanji in odzivi obeh strani (tako potujoče knjižnice kot obeh šol) ter s predstavitvijo nekaterih statističnih podatkov. V zaključku sledi še nekaj besed o izkušnjah, ki smo si jih pridobili ter pogled v nadaljnje sodelovanje.

ABSTRACT:

Bibliobus of France Bevk Public Library crossed the border to Italy for the first time this year. We managed to realize a many years' wish: to supply the Slovene minority in Italy with Slovene books. To 77 service points in Slovenia we added two more in Italy - >Bilingual School< in Špeter and >High School< in Doberdob.

Basic information concerning both schools is described in this paper and also problems and preparations for the first visit of the mobile library among Slovene minority in Italy. Paper continues with anticipations and responses of both sides (library and both schools) and presentation of statistical data. In the conclusion there are some words concerning gained experiences and also opinion on further cooperation.

POTUJOČE KNJIŽNICE V ŠTEVILKAH / MOBILE LIBRARIES IN NUMBERS

	Leto izdelave vozila / Year of vehicle	Leto ustanovitve potujoče knjižnice / Mobile library service since
AJDOVŠČINA	1995	1975
DOMŽALE	1996	1996
KOPER	1997	1973
LJUBLJANA	2007	1974
MARIBOR	1998	1974
MURSKA S.	2000	1995
NOVA G.	2005	1975
NOVO M.	1999	1978
POSTOJNA	1998	1979
PTUJ	2002	2003
TOLMIN	2001	1975
TRŽIČ	2005	1975

KOMBI / VAN	DOMŽALE	TRŽIČ	SKUPAJ / TOTAL	POVPREČJE / AVERAGE
ZAPOSLENI / STAFF	3	1	4	2
POSTAJALIŠČA / SERVICE POINTS	20	21	41	21
ODPRTOST/letno / OPENNESS/year	202	315	517	259
POVPREČEN ČAS POSTANKA/min / TIME ON SERVICE POINT	30	45	75	38
ŠT. OBČIN / NUMBER OF MUNICIPALITIES	2	1	3	2
NOVO VPISANI / NEW MEMBERS	17	14	31	16
AKTIVNI / ACTIVE MEMBERS	221	304	525	263
IZPOSOJA ENOT KNJ. GRAD. / LOANS/BOOKS	8742	9655	18397	9199
IZPOSOJA ENOT NEKNJ. GRAD. / LOANS/NBM	508	2398	2906	1453
ZALOGA GRAD. / LIBRARY MATERIAL—all	13266	3183	16449	8225
ENOTE GRAD. NA BB / LIBRARY MATERIAL—on vehicle	1500	1750	3250	1625
LETNI PRIRAST / NEW LIBRARY MATERIAL/YEAR	2220	392	2612	1306

bibliobus	KP	TOLMIN	LJ	AJD.	MB	NG	NM	PO	PTUJ	MS	SKUPAJ	POVPREČJE
ZAPOSLjeni / STAFF	2	2	5	2	5	2	2	2	2	3	27	3
POSTAJALIŠČA / SERVICE POINTS	70	64	43	49	51	76	51	62	50	81	597	60
ODPRTOST/leto / OPENNESS/year	680	523	650	529	1500	580	623	575	608	986	7.254	725
POVPREČEN ČAS POSTAVKANJA/min / TIME ON SERVICE POINT	60	52	60	60	100	46	90	40	60	37	605	60
ST. OBČIN / NUMBER OF MUNICIPALITIES	6	3	9	2	14	6	9	2	14	12	77	8
NOVO VPISANI / NEW MEMBERS	120	49	180	87	431	268	141	38	208	259	1.781	178
AKTIVNI ACTIVE MEMBERS	1648	981	1510	1051	4398	1555	1203	690	2148	2039	17.223	1.722
IZPOSOLA ENOTI KNJ. GRAD. LOANS/BOOKS	31981	36561	62660	37702	140382	41961	39725	28159	67692	120315	60.2145	60.215
IZPOSOLA ENOTI NEKNJ. GRAD. LOANS/NBM	1001	4435	17949	4718	14532	9031	6852	4003	8409	2039	72.969	7.297
ZALOGA GRAD. / LIBRARY MATERIAL--all	21500	23800	63679	18214	100663	34746	28402	18899	35000	47578	39.2481	39.248
ENOTE GRAD. NA BB / LIBRARY MATERIAL--on vehicle	6300	11933	6380	4200	9000	5960	7000	3000	5250	5100	64.123	6.412
LETNI PRIRAST / NEW LIBRARY MATERIAL/YEAR	1877	1897	3289	1376	6020	2389	1760	946	4768	2243	26.565	2.656

ZAHVALA SPONZORJEM IN DONATORJEM/ THANKS TO SPONSORS AND DONATORS:

Strokovno srečanje potujočih knjižnic v Brežicah, ki sta ga organizirali Sekcija za potujoče knjižnice ZBDS in Knjižnica Brežice so omogočili:

BRONASTI SPONZOR:

DUMIDA d.o.o.

Sedež družbe:

Sp. Dobrenje 042A, SI-2211 Pesnica pri MARIBORU

Tel.: +386 2 65 44 701, Fax +386 2 65 44 700

<http://www.dumida.si>, E-mail: dumida@dumida.si

Prodaja avtobusov:

Drago Izlakar

Tel. +386 2 46 00 322

GSM +386 41 642 199

DONATORJI:**ZAHVALJUJEMO SE TUDI:**

Mestni knjižnici Ljubljana
Enota Knjižnica Otona Župančiča
Kersnikova 2
1000 Ljubljana

Mariborska knjižnica
Rotovski trg 2
2000 Maribor

2. festival bibliobusov na Hrvaškem: »S knjigo v vsak kotiček«

Besedilo : Barbara Cesar

Foto: Mladen Tudor

Tako kot v Sloveniji, tudi na Hrvaškem organizirajo festivale in okrogle mize potujočih knjižnic. Prvi festival na Hrvaškem je bil leta 2005 na Rijeki, 25. aprila smo se potujoči knjižničarji iz Ljubljane in Maribora udeležili drugega festivala in že 8. strokovnega srečanja potujočih knjižnic v Zadru. Gradska knjižnica Zadar uporabnikom nudi storitve potujočega knjižničarstva šele slabi dve leti. Oktobra 2006 so v Sloveniji kupili novo vozilo in zdaj se v Zadru lahko pohvalijo z najsodobnejšim izmed 11 hrvaških bibliobusov. Poleg tega so osvojili drugo mesto v promociji knjižničarstva in IFLA jim je podelila mednarodno marketinško nagrado za zelo uspešno promocijo in celostno podobo novega bibliobusa.

Na Liburnijski obali v Zadru so si v dopoldanskem času obiskovalci lahko ogledali sedem bibliobusov. Nekaterih vozil, ki delujejo po hrvaških županijah v Zadar ni bilo, bodisi zaradi dotrajanosti vozila (npr. Zagreb), zaradi terenov ali pa zaradi razdalje. Med zbranimi hrvaškimi bibliobusi je bil tudi čisto nov slovenski bibliobus iz Ljubljane.

Popoldanski del srečanja je bil namenjen strokovnemu delu potujočih knjižničarjev. V uvodnem predavanju je bilo predstavljeno delovanje slovenskih potujočih knjižnic in Sekcije za potujoče knjižnice pri ZBDS. Na kratko sem predstavila našo statistiko, zgodovino in cilje, ki smo si jih zastavili v prihodnje. V ostalih šestih predavanjih smo dobili vpogled v delovanje hrvaških potujočih knjižnic.

Bibliobusna služba na Hrvaškem se je začela pred več kot 31 leti in v letu 1986 so imeli kar 17 vozil (15 bibliobusov in dva

kombija), skupaj 504 postajališča in 41 zaposlenih potujočih knjižničarjev. V obdobju razpada Jugoslavije in po vojni se je stanje zelo poslabšalo. Statistika v letu 1999 je bila slaba; imeli so le še 7 bibliobusov, ki so skupaj obiskovali 208 postajališč in imeli 24 zaposlenih. V letih 2000-2002 so začeli z intenzivnim reševanjem potujočega knjižničarstva in od leta 2003-2005 so izdelali 5 novih vozil, do lanskega leta pa še dva nova bibliobusa. Skupaj jih je zdaj 11, še vedno pa so »županije«, ki bi nujno potrebovale potujoče knjižnice, saj so območja slabo razvita, redko poseljena in osamele kmetije oz. gospodinjstva bi lahko ustrezno oskrbovali s knjižničnim gradivom le s pomočjo potujoče knjižnice.

V Sloveniji imamo v primerjavi s Hrvaško boljšo pokritost območij s storitvami potujočega knjižničarstva, tudi ponudba knjižnega in neknjižnega gradiva je večja, vendar nas to ne sme uspavati, še vedno imamo nekaj sivih lis, ki bi potrebovale potujoče knjižnice. Med njimi je krško-brežiško območje, celjsko-savinjsko, Koroška, del Gorenjske itd.

Več informacij in referati z 2. festivala bibliobusov v Zadru: <http://www.gkzd.hr/bibliobusfest.php>

»Primorci beremo« na potujoči knjižnici

Besedilo in fotografije: Vera Božič

V lanskem letu se je v vseh štirih severnoprimorskih knjižnicah – v knjižnici Cirila Kosmača v Tolminu, v Mestni knjižnici in čitalnici Idrinja, v knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici in v Lavričevi knjižnici v Ajdovščini začel izvajati projekt Primorci beremo. Akcija je potekala od junija do decembra. Zamišljena je bil kot spodbujanje bralne kulture za odrasle s poudarkom na prebiranju slovenskih in seveda primorskih avtorjev. Nekateri so jo poimenovali kar bralna značka za odrasle.

Lavričeva knjižnica je želela za akcijo navdušiti bralce v matični knjižnici, pa tudi bralce v podružničnih knjižnicah ter na potujoči knjižnici. Izbirali so lahko med šestintridesetimi naslovi domačih in tudi nekaterih tujih avtorjev. Poudarek je bil na slovenskih avtorjih, po katerih, žal, bralci premalokrat posegajo. Namen tega projekta naj bi torej bil povečanje izposoje slovenskih avtorjev v knjižnicah.

Na ajdovski potujoči knjižnici so ga bralci s precejšnjim zanimanjem sprejeli. Med sodelujočimi so bili v največjem številu zastopani zaposleni, sledili so upokojnenci, gospodinje, študenti,...Skupaj so prebrali 153 knjig, med 23 sodelujočimi pa jih je 17 uspešno zaključilo »bralno značko«, kar pomeni, da so prebrali sedem knjig in eno pesniško zbirko.

Med najbolj branimi knjigami so bile Tomšičevo Grenko morje, Zaplotnikova Pot, Frančiška Fulvia Tomizze, Rebulov Nokturno za Primorsko, Moja četrta kariera Metke Klevišar, Gimnazijec Igorja Karlovška in Gradišnikova Strogo zaupno na Irskem. Sledile pa so: Marija Šnuderl: Mavrica v pločevinki, Zlatko Blažič: Zgodovina moje heroinske odvisnosti, Dušan Jelinčič: Zvezdnate noči, Feri Lainšček: Ločil bom peno od valov, Marjan Tomšič: Šavrinke, Vlasta Nusdorfer: Naše deklice z vžigalicami,...

Med tujimi avtorji sta izstopala Arto Paasilina in Ulla-Carin Lindquist, pri pesniških zbirkah pa so bralci največ posegali po Mili Kačičevi: Skozi pomladni dež bom šla, Tonetu Pavčku in njegovih Žlahtnih ljubezenskih ter Zlobčevi Samo beseda sem.

Ker je projekt potekal od junija do decembra, smo morali na potujoči knjižnici predvsem tehnično poskrbeti, da smo bralcem pravočasno priskrbeli dovolj veliko število izvodov. V stacionarnih knjižnicah so si bralci lahko izposojali knjige tudi vse poletje, potujoča knjižnica pa poleti oz. do septembra miruje, tako da so si morali že junija izposoditi več knjig, če naj bi do 5. decembra, ko smo imeli zaključno prireditev, prebrali dovolj naslovov, glede na pravila akcije. Nekaterim je to uspelo bolj, drugim manj.

Glede na to, da s potujočo knjižnico obiščemo vsako izposojevališče le enkrat mesečno in da smo razpolagali z omejenim številom posameznih naslovov ter da so bralci imeli tudi možnost podaljšanja izposojevalnega roka, smo se soočali s problemom, ko bi bralec npr. rad dobil določeno knjigo s seznama, vendar do nje ni mogel priti in si je bil tako prisiljen izposoditi nek drug naslov, ki pa ni ustrezal njegovim željam. Za uspešen potek akcije bi torej morali v prihodnje zagotoviti večje število izvodov izbranih knjig in pričeti z njenim izvajanjem že spomladi (tako bi se izognili težavam, da je potrebno čim več gradiva izposoditi pred poletnim mirovanjem bibliobusa, ker potem ostanejo samo še trije meseci do zaključka akcije), ali jeseni, z nadaljevanjem do pomladi.

Za uspeh akcije pa je bilo potrebnega kar veliko dodatnega truda in dobre volje ekipe na potujoči knjižnici, saj je bralci drugače ne bi opazili.

Na zaključno prireditev, ki se je odvijala na miklavžev večer v Lavričevi knjižnici, katere gostja je bila Desa Muck, smo povabili vse sodelujoče. Za sodelovanje v projektu Primorci beremo smo jim podelili priznanja in zbirko Gregorčičevih Poezij.

Bibliobus v sodelovanju s šolo in vrtcem

Besedilo in fotografije: Ksenja Trs

"Z bibliobusom obiskujemo kraje, ki so brez knjižnice, ali pa je le-ta precej oddaljena, tako da jo vsi tisti, ki radi berejo ne morejo pogosto obiskati. Zato smo mi tukaj! Danes boste spoznali, kaj vse se da pri nas izposoditi: od knjig, revij, DVD-jev, CD-jev, itd. Vi pa boste prijazno povabili še vaše starše, dedke in babice, da z vami obiščejo potujočo knjižnico. Seveda ne pozabite še na tete, strice in sosede!"

Nekako tako nagovorimo mariborski potujočniki mlade

bralce, ki prihajajo k nam v spremstvu vzgojiteljev in učiteljev iz 21-ih šol in skoraj toliko vrtcev. Vsi dopoldnevi so polni otroškega živčava, še posebej, če so postajališča v bližini šole.

Res je, da učenci poznajo in obiskujejo šolsko knjižnico, je pa vprašanje obiskovanja splošnoizobraževalnih knjižnic, kamor

bi jih naj vodili starši. Sami veste, kaj pomeni delovni dan, kaj pomeni deljeni delovnik, kaj pomeni delo v izmenah, delo na kmetiji!? Pomeni to, da je velika večina otrok na podeželju prikrajšana za odkrivanje zgodb, ki znajo tako zelo pritegniti in odpeljati mlade nadebudneže v nek drug svet, poln drugačnih zakladov, ki polnijo duše in bogatijo misli.

Pomeni to, da so ti otroci prikrajšani za mnogo dejavnosti, ki jih nudijo knjižnice, ne samo pri izobraževanju, ampak pri kvalitetnem preživljanju prostega časa. Z njimi vzpodbujajo vsestransko ustvarjalnost otrok, na razpolago so računalniki, ure pravljic, razne delavnice, knjižni kvizi in še bi lahko naštevali. Seveda ne pozabimo na tisto osnovno nalogo knjižnice, izposoja knjig za razvedrilo, za dopolnjevanje šolskega gradiva pri seminarskih nalogah, govornih vajah in referatih. Potrebujemo se nova in nova znanja.

V bolj oddaljenih krajih je še mnogo otrok, ki doma nimajo računalnika, ki jim starši ne morejo kupovati raznih enciklopedij, slikanic, DVD-jev, CD-jev..., vendar so ravno ti otroci dostikrat najbolj vedoželjni in hrepenijo po teh dobrinah. Ponavadi tem otrokom najbolj zažarijo očke, ko jim pride v roke kakšna knjiga o živalih, o daljnem vesolju, hitrih avtomobilih, orjaških strojih!

Zato smo tukaj mi, potujoči knjižničarji, ki s svojimi najboljšimi močmi poskušamo vplivati na učitelje, da omogočijo vsem učencem obisk naše knjižnice, čeprav na račun šolskih ur. Ker pa so učitelji toliko razumevajoči in vedo, da je osnova za učenje, za izobraževanje, za kvalitetno šolsko delo, knjiga, z veseljem pripeljejo sami otroke na bibliobus in jim s svojim zgledom pokažejo, da jih v knjigah čaka večni zaklad-znanje!

Sodelujemo z vrtci in šolami in ko gre za knjižno in neknjižno gradivo, z dogovarjanjem skušamo prilagoditi povpraševanju

in potrebam predšolskih otrok, učencev in učiteljev. To ni poseganje v delo, ki bi ga naj opravljala šolska knjižnica! Mislimo, da si naši uporabniki, naj bodo to otroci ali odrasli izposojajo gradivo, ki ga želijo in potrebujejo tam, kjer ima bibliobus svoje postajališče. Pred vaško gostilno, cerkvijo, na avtobusni postaji, pred šolo! Dopoldan ali popoldan!

Bibliobus- vrtec

Otroci skupaj z vzgojiteljico obiščejo bibliobus, kjer jih seznanimo s tem, kaj je potujoča knjižnica, kaj ponuja, kje so knjige primerne njihovi starostni stopnji, kako naj s knjigami ravnajo, kako se v knjižnici obnašajo. V knjižnici si lahko izposodijo tudi knjige, namenjene predšolski bralni znački.

Med predšolskimi otroki je tudi fantek s prirojeno slepoto, njemu pripravimo slikanice in kartonke, kjer lahko z otipom zazna knjižne junake.

Knjižnična vzgoja in knjižna vzgoja sta zelo pomembni, saj je od njiju odvisno, ali bo otrok rad obiskoval knjižnico in kakšen bralec bo postal. Važno je, da ve, da je knjižničar njegov prijatelj, ki mu bo pomagal pri izbiri knjige, pri iskanju informacij.

Bibliobus – šola

V sodelovanju z osnovnimi šolami se prav tako izvajata knjižnična in knjižna vzgoja. V septembru in oktobru se zvrstijo na bibliobusu skupine učencev, od prvega razreda naprej. Seznanimo jih z osnovnimi pravili obnašanja v knjižnici, predstavimo jim bibliobus, seznanimo jih z gradivom, ki je primerno zanje, seznanimo jih, kako poteka vpis in hkrati povabimo, da nas kdaj obiščejo s starši.

Z učitelji se dogovorimo, da vzamejo pristopne izjave, seznanijo na prvem roditeljskem sestanku starše z našim poslovanjem ter jim ponudijo, da otroke vpišejo v knjižnico.

Pri našem naslednjem obisku, čez štirinajst dni, ponavadi vsi otroci prinesejo izpolnjene in podpisane pristopne izjave, mi pa jih vpišemo in v prihodnosti vzgojimo kvalitetne odrasle bralce.

Pri tem seveda angažiramo učitelje, da s skupno močjo

poskrbimo za čtivo, ki ga otroci želijo in potrebujejo. S seznamami za domače branje, bralno značko, eko bralno značko, s sprotnim naročanjem gradiva za seminarske naloge, referate, govorne nastope in plakate osebno ali po telefonu, je poskrbljeno, da imamo na bibliobusu zmeraj ažurno gradivo.

Dvakrat letno naša knjižničarka Metka poskrbi za ure pravljic, ki potekajo na bibliobusu ali v vrtcu in razredu. Otroci z odprtimi očmi in usti vsrkavajo vsak njen stavek in spremljajo pravljичne junake pri njihovih peripetijah.

Naše vodilo je naš slogan "NAŠE POTI SO VEZ MED LJUDMI !

Dokaz so starši, ki iz radovednosti pridejo pogledat, zakaj so njihovi »mulčki« tako navdušeni, nato pa se vedno znova vračajo. Dokaz so dedki in babice, ki nadomestijo mamico ali očeta, ko nimata časa, pa se še ti potem vračajo. Vmes se še oglasijo sosede, ker nosi njihova soseda same zanimive knjige domov!

In že imamo mrežo bralcev, ki smo jo spletli s pomočjo učiteljev in otrok.

Ko slišiš stavek: "Veš, teta! Mamica mi je rekla, da si ne smem več izposojati knjig, ker se moram učiti! Jaz pa si vseeno vzamem eno ali pa dve, in ju skrivam, ter na skrivaj berem!" se zaveš, da je dobro, da si tu, kjer si! Na bibliobusu, na kraju, kjer se prepletajo generacije, kjer vsako leto vedno znova z veseljem zreš v male obrazke in njihove zvedave oči!

Mojca, Milka, Metka, Jože in jaz, si ne znamo predstavljati, kako bi bilo, če ne bi več prihajala ta mladež k nam, v knjižnico. Menimo, da je prav, da imajo vsi otroci vsaj približno enake možnosti. Tisti, ki imajo knjižnico tako rekoč pred nosom in tisti, ki se iz oddaljenih krajev vozijo ali celo pešačijo.

Tu pa je še najbolj pomembna stvar: Mreža, stkana z vzajemnim sodelovanjem! Skorajda večna mreža!

**ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH
DRUŠTEV SLOVENIJE**

Potujoče novice - časopis Sekcije za potujoče knjižnice

Letnik 3 (2008), številka 5

Izdaja: ZBDS Sekcija za potujoče knjižnice

Urednica: Barbara Cesar

Sodelavci: Ksenja Trs, Vera Božič

Tehnično oblikoval: Miha Žitko

Naklada: 100 izvodov

Ljubljana, 2008

Letn. 3 (2008) št. 5

